

Persbericht

Utrecht, 14 oktober 2025

De basis onder leiderschap verschuift: van deugden naar competenties

Essay van Public SPACE en daarop gebaseerde LinkedIn-post signaleren nieuw tijdperk van publiek leiderschap. Tijdens de komende conferentie van de International Leadership Association in Praag is dit onderwerp van diverse actieve bijdragen van dr. Steven P.M. de Waal, oprichter en voorzitter van Public SPACE Foundation.

De ILA is de grootste wereldwijde organisatie van geïnteresseerden in leiderschap, van wetenschappers tot opleiders, van onderzoekers tot practitioners en van professionals tot burgers.

Een werkelijke verschuiving of alleen een ander accent in imago?

Het vertrouwen in leiders verandert fundamenteel. Waar vroeger het goede karakter en de goede intenties centraal leken te staan, draait het nu vooral om zichtbare competenties en bewezen effectiviteit. Dat is te zien aan een aantal keuzes, ook in democratieën, van publieke leiders. Maar is dat wel zo nieuw: gaat het uiteindelijk niet om percepties van het publiek? Beide elementen, noch deugden en moraliteit, noch competenties zijn immers te bewijzen of te verifiëren door dat publiek. Dan is het dus een strijd in de moderne, gedigitaliseerde, publieke arena tussen enerzijds de *'disruptive power of citizens'* en anderzijds de manipulatie van beeldvorming en theatraal gedrag van leiders in de *'battle for the eyeballs'* (zie De Waal, 2018). Dat stelt dr. Steven P.M. de Waal in een nieuw essay en een daarop gebaseerde LinkedIn-post.

Deugden en daadkracht

Volgens Steven de Waal is de tijd van vertrouwen op morele deugd alleen voorbij. “Leiders winnen legitimiteit door hun daadkracht en door het scheppen van gedeelde betekenissen. Vertrouwen is geen gegeven, maar een continu proces.” zegt hij.

Hij noemt als belangrijk voorbeeld het leiderschap van Jacinda Ardern, voormalig premier van Nieuw-Zeeland, dat hij ook gebruikte in zijn wereldwijde lezingentour in 2019 en 2020 rond zijn toenmalige boek:

‘Jacinda Ardern was admired worldwide for empathy - a virtue that became powerful because it was perceived as authentic and because she not only showed it at the terrorist attack at Christchurch but also delivered results shortly after. Only rhetorics and an image of virtues seem no longer good enough.’

Wat te doen?

- Selecteer en train leiders niet alleen op wat ze kunnen, maar ook op hun karakter
- Ontwikkel zowel hun morele kompas (deugden) als de vaardigheden (competentie)
- Blijf waakzaam: het imago van een leider is vaak net zo geconstrueerd als echt.

In een wereld die steeds kritischer en verdeelder is, is alleen maar deugdzaam zijn niet genoeg, dat valt nauwelijks op. Competentie trekt wél de aandacht. Maar uiteindelijk draait het om hoe mensen je zien en dat beeld kun je vormen, versterken of zelfs manipuleren.

Over Public SPACE

Public SPACE is een onafhankelijk platform en denktank, gericht op het stimuleren van actief burgerschap en maatschappelijk ondernemerschap (zie ook www.publicspace.nl en www.publicspace.eu) dat internationaal debat stimuleert over maatschappelijk leiderschap en ondernemerschap en vertrouwen van burgers.

Noot voor de redactie

Voor meer informatie of interviewverzoeken kunt u contact opnemen met:

Public Space Foundation: Marijke Dinnissen, secretariaat@publicspace.nl, 030 - 231 22 82.

www.publicspace.nl en www.publicspace.eu

Meer over de bijdragen van Steven de Waal aan het ILA-congres in deze blogs op de website van Public Space en op LinkedIn:

- <https://publicspace.eu/agenda/contributions-at-ila-international-leadership-association-global-conference-2025-in-prague/>
- <https://publicspace.eu/is-trust-in-leaders-shifting-from-virtues-to-competences/>
- https://www.linkedin.com/posts/stevenpmdewaalphd_is-trust-in-leaders-shifting-from-virtues-activity-7378366607833702401-W43x?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAAAKNUZcB2ZdcA-2ePwM1Fgo1pvKhFENTLUI

Informatie over de ILA Global Conference, 15-18 oktober 2025 in Praag:

<https://ilaglobalconference.org/>

Trefwoorden: leiderschap, vertrouwen, deugdzaamheid, publiek leiderschap

Dr. Steven P.M. de Waal is oprichter en drijvende kracht achter Public Space Foundation, een onafhankelijk denkn netwerk ter bevordering van actief burgerschap en maatschappelijk ondernemerschap. Hij promoveerde op maatschappelijk leiderschap en schreef o.a. de boeken 'Burgerkracht met Burgermacht' (Boom, 2015), 'Civil Leadership as the Future of Leadership' (Amazon, 2018) en 'Het zal mijn zorg zijn; 7 routes naar een gezond zorgstelsel' (2023).

Publicspacefoundation.

Strategies for Public And Civil Entrepreneurs